

LAUKAAN KUNTA

Laukaan varhaiskasvatuspalvelut

YKSIKÖKOHTAINEN PEDAGOGINEN TOIMINTA- JA KEHITTÄMISSUUNNITELMA

TOIMINTAKAUSI 2023 – 2024 / Äijälän päiväkoti

1. Kuvaus yksikön toiminnasta

- pieni, yhden ryhmän päiväkoti maalaismaisemassa Äijälässä; 15 lasta, iältään 1-6v. eskarit (2 lasta, kolmas aloittaa joulukuussa) ovat aamu- ja iltapäivähoidossa päiväkodissa
- päiväkodin aukioloaika on klo. 6.15 – 16.30/17.00 välillä. Tarvittaessa ovet avautuvat jo klo. 6.00. Satunnaisesti päiväkoti sulkeutuu vasta 17.15
- henkilökunta: varhaiskasvatuksen opettaja, kaksi lastenhoitajaa ja perhepäivähoitaja (keittiö-siivous)
- pedagogiset painopistealueet:
 - ➔ liikunta; tavoitteena iloinen, liikkuva lapsi sekä omaehtoisesti että ohjatusti
 - ➔ luonto; heti päiväkodin aitojen ulkopuolella odottaa upea oppimis- ja toimintaympäristö, jota hyödynnetään lähes päivittäin
 - ➔ vuorovaikutus ja kohtaaminen; arvostamme kiireetöntä sekä aitoa, lämmintä kohtaamista niin lasten kuin aikuistenkin välillä
 - ➔ pienryhmätoiminta; pienemmissä ryhmissä toimiminen päivittäin mahdollistaa lapsen yksilöllisen huomioimisen; hänen äänensä kuulemisen ja hänen tarpeisiinsa vastaamisen.
 - ➔ matemaattiset valmiudet; matemaattiset ilmiöt ja käsitteet ovat läsnä joka päivä ja niitä harjoitellaan osana kokopäiväpedagogiikkaa. Lasketaan, luokitellaan, riimitellään, rytmitellään...

2. Rakenteet

- etäesihenkilö varhaiskasvatustoimistolla (varhaiskasvatuksen palvelupäällikkö)
- päiväkodissa varhaiskasvatusyksikön apulaisjohtaja
- päiväkodin tiimi -> tiimivastaavana toimii yksikön apulaisjohtaja; tiimi kokoontuu 1 krt/viikko. Tiimin kokoontumista mahdollistaa sisäinen vara, joka tulee yhtenä päivänä viikossa päiväkotiin. Tämä on koettu erittäin hyväksi!
- jaettu johtajuus: päiväkodin johtaja, apulaisjohtaja ja VEO kokoontuvat n. 1 krt/kk
- pienryhmätoiminta: 2-3 pienryhmää -> talon kaikki tilat käytössä, myös ulkona ja seurantalolla
- työvuorosuunnittelu tehdään vanhempien sähköisesti ilmoittamien lasten hoitoaikojen mukaan + suunnittelu-aika (vaka-opettajan 5h/vko)

3. Toiminnan kehittämisen laadulliset tavoitteet

- kehityskeskustelut käydään kerran vuodessa joko yksilökohtaisesti tai tiimissä (tällöin tarvittaessa mahdollisuus myös henkilökohtaiseen keskusteluun)
- tiimi tekee tiimisopimuksen syksyllä omaan toimintaansa
- toimintasuunnitelman laatiminen syksyllä; lähtee vasusta sekä lasten & perheiden tarpeesta
- toimintakauden 2023-2024 laadulliset tavoitteet:
 1. vuorovaikutukseen huomion kiinnittäminen; kiireettömyys, missä toteutuu aito läsnäolo, kuunteleminen ja ymmärtäminen. Vastuu vuorovaikutuksesta on aina aikuisella
 2. matemaattiset valmiudet; päiväkoti osallisena Jyväskylän yliopiston tutkimuksessa ”Taaperon ensiaskeleet matematiikkaan”. Tutkimuksen kesto v. 2022-2026. Tänä aikana tutkijat käyvät havainnointikäynneillä puolivuositain.
 3. luonto- ja liikuntakasvatuksen syventäminen; kaikki työntekijät ovat suorittaneet syksyllä 2023 Metsämörri-ohjaaja- koulutuksen. Metsämörri alkaa seikkailu intensiivisemmin päiväkodissa ensi keväänä kevään merkkien alkaessa saapua
 4. dokumentoinnin kehittäminen; päiväkodin pedagogista toimintaa ja vasun sisältöjä pyritään entistä enemmän tekemään näkyväksi perheille. Keinoina on jo käytetty mm. valokuvia, videointia, lasten töitä/piirustuksia ja viesti-vihkoa (tällä hetkellä päiväkodin pienemmällä käytössä)

4. Vuosisuunnitelma yksikön kehittämiseksi

- pedagoginen keskustelu:

- > sille varataan aikaa, mutta se on myös koko ajan läsnä
- > jaetun johtajuuden ryhmä (esihenkilö, yksikön apulaisjohtaja, VEO)
- > tiimi-palaverit
- > kehittämisillat syksyllä ja keväällä. Iltojen aiheet nousevat paitsi käytännöistä, palautteesta, arvioinnista ja keskusteluista myös vasusta ja kunnan yhteisistä linjauksista

- arviointi:

- > arviointi on oleellinen osa työtämme ja se on jatkuvaa; asioista keskustelua/vuoropuhelua, toiminnan kehittämistä. Ilman arviointia ei voi kehittyä!
- > arviointia tapahtuu yksilötasolla ja tiimitasolla; päivittäisessä työskentelyssä ja tiimipalavereissa
- > ulkopuolista arviointia on lasten vasu-keskustelut sekä asiakastytytyväisyyskyselyt

- henkilöstön kehittämistä koskevat menetelmät:

- > koulutukset; henkilöstön tarpeita/toiveita pyritään kuuntelemaan koulutuksia suunniteltaessa

5. Ryhmien joustava muodostaminen ja lasten tuen tarpeisiin vastaaminen

- Toimimme päivittäin pienryhmissä. Lasten ikäjakauma päiväkodissa on 1-6 –vuotta. Muodostamme pienryhmät pääasiallisesti lasten iän perusteella, jotta voimme järjestää toimintaa vastaamaan eri-ikäisten lasten kehitykseen sopivaksi. Arjessa ryhmät ovat joustavia ja niitä muokataan toiminnan sekä lasten yksilöllisten tarpeiden pohjalta. Henkilöstön sijoittuminen tilanteiden ja lasten tarpeiden pohjalta mahdollistaa myös pari- ja yksilötyöskentelyn lasten kanssa.
- Tiloja käytetään porrastetusti, myös pukeutumis- ja ruokailutilanteet on porrastettu. Tämä rauhoittaa ympäristöä; lapset sitoutuvat paremmin kulloiseenkin toimintaan ja lapsen yksilöllinen huomiointi sekä sensitiivinen kohtaaminen mahdollistuvat.
- käytössä vasun koonti-lomake, johon kirjataan jokaisesta lapsesta havaintoja; vahvuuksia, tuen tarpeita, kiinnostuksen kohteita, vanhempien huomioita/toiveita jne. Kaavakkeet ovat jokaisen työntekijän täytettävissä yhdessä sovitussa paikassa. Havainnot huomioidaan toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Sovituista lapsikohtaisista toimintatavoista keskustellaan koko henkilöstön kanssa ja kaikki työntekijät ovat sitoutuneet toimimaan niiden mukaisesti
- Lasten tarpeet nousevat esille havainnoimalla, ikärakenteesta ja määrästä, yhteistyöstä huoltajien ja mahdollisten muiden yhteistyötahojen kanssa. Tuen tarpeet tarkentuvat aina kun uusi toimintakausi alkaa tai kun ryhmään tulee uusia lapsia. Tilanne kehittyy ajan kuluessa ja sitä arvioidaan jatkuvasti.
- Päiväkodissa käytettävistä tukitoimista keskustellaan VEO:n kanssa esim. kuvat, tukiviittomat... ja niihin henkilökuntaa tarvittaessa perehdytetään/koulutetaan. Tällä toimintakaudella vahvistetaan tukiviittomien käyttöä ja mahdollisuuksia non-verbaaliin ilmaisuun
- Lasten tarvitsema tuki toteutuu pääasiallisesti osana vertaisryhmän toimintaa kokopäiväpedagogiikan mukaisesti. Erityistä huomiota kiinnitetään lasten turvallisuuden tunteen vahvistamiseen, onnistumisten mahdollistamiseen, positiivisen palautteen antamiseen ja lasten itsenunnon tukemiseen. Meille tärkeää on, että kaikki lapset huomioidaan yksilöinä ja että kaikki saavat yhdenvertaisen ja sensitiivisen kohtelun hoitopäivän aikana

6. Monialainen ja huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö

- huoltajat ovat lapsensa kasvatuksen asiantuntijoita; meidän tehtävä on tukea heitä
- tärkeää saada perheeseen luottamuksellinen suhde, jolloin kynnys keskustella avoimesti vaikeistakin asioista helpottuu. Tämä pienen päiväkodin ja pienen kyläyhteisön vahvuus. Asioista keskustellaan tasavertaisesti ja selkokielisesti huoltajien kanssa. VEO:n konsultointiin ei tarvita erikseen vanhempien lupaa; VEO on osa ryhmän henkilökuntaa ja hänet/hänen toimenkuvansa esitellään heti syksystä perheille. Huoltajille kuitenkin kerrotaan mahdollisesta konsultaatiosta. Huoltajat ovat aina ne ensimmäiset, joiden kanssa keskustellaan, jos lapsesta nousee huoli.
- yhteistyössä oleellista huoltajien kuuleminen ja osallisuus. Perheiltä on kysely lasten/huoltajien toiveita ja kiinnostuksen kohteita, jotta ne osattaisiin ottaa huomioon päiväkodin toiminnassa.

- osa huoltajista on osallistunut päiväkodin toimintaa oma-aloitteisesti mm. järjestämällä lapsille pehmoeläinnäyttelyn tai pitämällä päiväkodilla musiikkituokion
- päiväkodissa ollut jo muutaman vuoden käytössä ns. non-stop-vanhempainillat. Tästä on saatu perheiltä paljon hyvää palautetta

7. Tiedottaminen yksikössä

- ryhmän pienimmillä käytössä viesti-vihko; avataan lapsen päivää huoltajille.
- vanhemmat: EdLevo, vanhempainillat, tiedotteet (henkilökohtaiset + ovi-tiedotteet), perheiden whatsapp, päivittäiset kohtaamiset, vasu-keskustelut, sähköposti
- henkilökunta: päivittäinen vuorovaikutus, viikoittaiset tiimi-palaverit, viestivihko, whatsapp
- esihenkilö: sähköposti, puhelut, whatsapp, käynnit

8. Pehdytys

- työyhteisö: pehdytyskansio, henkilökohtainen ohjaus; työyhteisössä jokainen sitoutuu omalta osaltaan pehdyttämään, keskustelut
- uusi työntekijä: korostetaan myös hänen omaa aktiivisuuttaan, asioiden selvittäminen/kyseleminen, pehdyminen varhaiskasvatuksen asiakirjoihin (Laukaan vasu, turvallisuussuunnitelmat jne.) + muu kirjallisuus
- tuki uudelle työntekijälle tulee koko työyhteisöltä, esihenkilöltä ja tarvittaessa VEO:lta

9. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman yhteenveto

- päiväkodin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma työ on aloitettu syksyllä 2023. On tutustuttu käsitteisiin ja aloitettu lähtökohtainen pohdinta, mihin tulisi kiinnittää huomiota/paneutua tarkemmin tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumiseksi päiväkodissa. Tukena tässä käytämme OPH:n materiaaleja
- 11.5.2024: Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma työtä jatkamme elokuussa 2024. Useammat yhteiset kevään ajalle suunnitellut tapaamiset ovat peruuntuneet ja uusia on ollut työkiireiden vuoksi hankala järjestää, joten työ on viivästynyt

10. Valssi-arviointikeskustelun yhteenveto: vahvuudet ja kehittämiskohteet (kunnalliset)

- Liikkumisen edellytysten eri osa-alueet toteutuvat päiväkodissa hyvin. Äijälän päiväkotijoukko sijaitsee maalaismaisemassa, joten ympäristön/luonnon monipuolinen hyödyntäminen onnistuu. Lähellä on myös aktiivipuisto. Iso sisäliikuntatila valitettavasti puuttuu. Päiväkodin henkilökunta on motivoitunut liikuntakasvatuksen suhteen ja valmiita myös kouluttautumaan. Päiväkodissa on käytössä liikunnan vuosikello
- Liikuntavälineitä voisi hankkia enemmän. Päiväkodin tilat haastavat miettimään vielä enemmän millaista liikuntaa voisi olla/kehittää pienissä sisätiloissa. Tai miten arkiliikunnan määrää voisi lisätä. Myös lapsiryhmän havainnointiin voi panostaa enemmän; vähän / ei niin innokkaasti liikkuvien lasten huomioiminen ja motivoiminen

11. Arviointi

Toimintakausi on sujunut kokonaisuudessaan hyvin. Lapsiryhmän laaja ikäjakauma on tuonut omaa piristävää haastettaan arkeen, kun on mietitty henkilökunnan jakautumista ja riittävyttä oikeaan paikkaan oikeaan aikaan koko ryhmän toiminnan, pienryhmien jakamisen ja kaikkien lapsien tarpeiden/edun näkökulmista ajatellen.

Henkilökunnan kanssa käytyjen *kehityskeskustelujen* yhteenvetona voi todeta, että vaikka arki on ollut välillä haastavaa ja hektistä, siitä on selvitty hyvin. Kevättä on tosin haastanut tiimin rikkonaisuus poissaolojen vuoksi. Sisäisen varan apu on koettu ensiarvoisen tärkeäksi. Tosin hänen työpanoksensa on useasti mennyt puuttuvan työntekijän korvaamiseen; tämä on ollut pois suunnitteluajoista ja tiimi-ajasta.

Peda-ryhmiä on myös valitettavasti jouduttu perumaan kevään aikana useampi ja tämä juurikin on vaikuttanut esim. tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tekemiseen.

Tiimin henki on ollut hyvä ja työyhteisö on koettu toimivaksi. Ilmapiiri on ollut avoin; asioita on voitu keskustella ja kaikilla on tunne yhteen hiileen puhaltamisesta.

Toiminnan laadullisten tavoitteiden (vuorovaikutus, luonto- ja liikuntakasvatus sekä dokumentointi) kanssa on työskennelty ja paljon on saatu aikaan, mutta vielä jää kehitettävääkin. Liikuntakasvatuksen osalta edellä olikin Valssi-arvioinnin tulokset. Luontokasvatuksessa Metsämörrin seikkailut jatkuu syksyllä. Molemmat osa-alueet ovat vahvasti esillä päiväkodissa. Arjessa toimii kokopäiväpedagogiikka ja arjen järjestelyitä on jouduttu miettimään vuoden aikana lapsiryhmä-lähtoisemmiksi ja sitä kautta toimivimmaksi esim. ruokailujen porrastaminen.

Perheiden kanssa koetaan yhteistyön sujuvan ja molemminpuolinen kommunikaatio on pelannut ja pelaa hyvin. Perheet ovat olleet tyytyväisiä mm. heidän lastensa yksilölliseen huomiointiin.